

Nr 120

Av herr Nyström m. fl., om inrättande av en preceptur i social-
ekologi vid Stockholms universitet.

(Lika lydande med motion nr 146 i Andra kammaren)

Vårt samhälle kännetecknas av mycket snabba förändringar. Aktiv samhällsplanering kräver stora tekniska kunskaper och måste bygga på hänsynstaganden till enskilda individers och grupper trivsel, behov och intressen. Såväl statliga som kommunala organs planering måste vara långsiktig. Emellertid räcker det inte med allmän teknisk och ekonomisk planläggning. Skapandet av grundläggande förutsättningar för en från samhällets och individens synpunkt sett önskvärd samhällsmiljö, som främjar individuell utveckling och samhällelig anpassning, kräver att psykologiskt-sociologiska synpunkter anläggs på planeringsfrågorna.

Socialekologien studerar människans anpassning till den rent yttre miljön. Särskilt intresse ägnas därvid de sociala relationerna och det rumsliga avståndet. Ett exempel på sådan grundforskning av stort allmänt intresse lämnas exempelvis i författningsutredningens betänkande SOU 1961: 21 rörande röstfördelningens regionala variationer med hänsynstagande till bl. a. yrkesgrupperingar samt samhälls- och näringsstruktur.

På grundval av 1960 års folkräkning intensivstuderas f. n. inom statens institut för byggnadsforskning stadsbygdens inre differentiering i våra 15 största städer. De stora omflyttningar som nu kännetecknar vårt land och som inom överskådlig tid med accelererande hastighet kommer att omstrukturera befolkningens sammansättning och boende, lön, arbetsområde och utbildningsförhållanden måste detaljstuderas. Sådana undersökningar bedrivs vid sociologiska institutionen i Stockholm, som även samarbetar med Nämnden för byggnadsforskning och dessutom med arbetsmarknadsstyrelsen och skolöverstyrelsen.

Ett annat exempel på praktiskt inriktad målforskning är undersökningar av problemfamiljernas fördelning i Stockholm. Institutionen utför även en rad studier rörande missanpassningsfenomen bland ungdom. Härvid har främst socialekologiska metoder för bedömning av miljödifferenser visat sig vara vägledande för åtgärdsforskning.

Framhåvas bör att den sociologiska forskningen inte är enbart inriktad på anpassningsproblemen i större orter. Studiet av glesbygderna och de små orternas ekologi är i vårt land ett omfattande forskningsområde.

De stora krav som just nu ställs på sociologisk forskning, de många aktuella arbetsområden och det stigande studentantalet kräver nu att såväl

den socialekologiska forskningen som undervisningen omedelbart upprustas. I detta sammanhang bör framhållas att vid sociologiska institutionen i Stockholm f. n. drygt 600 studenter är inskrivna.

Med hänsyn till de stora krav som inledningsvis anförts rörande behovet av en följdriktig lokalkommunal, regionkommunal och statlig planering föreslås,

att riksdagen måtte besluta att fr. o. m. budgetåret 1963/64 medel anvisas för inrättande av en preceptur i social-ekologi vid sociologiska institutionen vid Stockholms universitet.

Stockholm i januari 1963

E. Hj. Nyström

Thure Dahlberg

Uno Hedström